

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 3.

Fylke: V. A.

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Nes.

Emne:

Brynet

Bygdelaag:

Oppskr. av:

Svein y. Fodeuskål

Gard:

Fodeuskål

(adresse):

Flikkapa.
n. H. Jærd

G.nr.

76 Br.nr. 2.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Det sig selv kjennes
71 år 9. bonde

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Brynet - Krossstein - er det almindelige navn her. Heie kjennes ikke. Før var det bare naturlig stein til Krossstein som en kjøpte på butikkene, og ikke hvor den kom fra. Der finnes ikke naturlig Krossstein i bygda.

2. Nu brukes næsten bare kunststein - Karbariunderen -

3. Det sig selv om eller har hørt, at alle eggene først blev slipt på en slipeskive, som enten blev drevet med saumkraft eller soliet med hånd. når de var framslipt. slipt til der oplyses en finegrad var det slipt og så lot bryningen til, graden må brynes bart.

4. Jeg har hørt fortalt at der blev brukt i Bymnalgjæen hvor Lørdagskoll. og det blev gjort i smia, for smai var der nok på hver går. der er smie topta. smie åhren. o. s. v., men i Bymnalgjæen på kjennir sig ikke til. Min far som var født i 1829 kjennir heller ikke til Bymnalgjæ. i smia.

2
I Emne 3 om Brynet. er innlagt 2 blade
fra første beg. med spørsmål 1-2-3 og 4.
så har jeg blad 3 med spørsmål 4-20.

14. Noget sær navn på bryne mjølet vit
jeg ikke.

15 Som middel mot ringarna har jeg ikke
hørt.

16 heller ikke mot andre sykdommer.

17. Et bryne-krasseimen blev bedre
ved å ligge i jorden fastalt år.

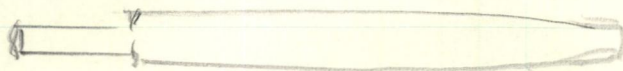
18 Nei Krasseimen så ingenting her.

19. De fleste spjutta nok på brynet;
men mange brukte Krasssteinhus.

Det var et stykke bre, i thola så at
krasseimen kunne stå i vann oppi;
i den ene kanten var en krok til
å heve i livjara bak på enden.

20

Her bruktes meget stikka. når en
hadde brynt gjær. stikka skulle
være av eik, og burde ha ligge i
vann nogen år, så blev den til laget
omlag 1 1/4 tom lang. 1 1/4 tom bred og inne
vid håndtak ca 1/2 tom tykk; ute mot
spissen ca 1/4 tom tykk. og her blev den
smalere = 3/4 tomme.

Den blev så inngridd med mjøl
av ein god krasseim flere gange.
Nå er det skjelden å se en med
stikka, jeg vet kun om en her i
nabolaget, han er 81 år gamal.

893